

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra biblických věd

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí Jaroslav Brož

Autor/autorka práce: Marie Heinrichová
 Studijní program/obor: Humanitní studia, Aplikovaná etika
 Název práce: Etická hlediska Lukášova evangelia
 Vedoucí práce: Jaroslav Brož
 Rozsah práce: 136 940 znaků, tj. 76 normostran (73 tištěných stran)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐

Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☐	☒	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☐	☒	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano	ne		
Práce je kompilační prací	☒	☐		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☒		
Práce přináší nové poznatky	☐	☒		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano	ne		
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Marie Heinrichová podala k obhajobě v oboru Aplikovaná etika diplomovou práci na biblicko-etické téma se zaměřením na Lukášovo evangelium. Navazuje tím na svou předchozí bakalářskou práci a diplomovou práci v oboru Teologické nauky. Na prvním místě je třeba ocenit její trvalý zájem o studované téma a soustavnost, s níž ho zpracovávala. Výsledkem je dílo, které má jasný záměr a logickou strukturu. Po nedlouhém pojednání o autorovi evangelia a stručném přehledu společenských podmínek, na něž třetí evangelium reaguje, autorka vymezuje Lukášova základní etická hlediska. Opírá se v tom o odbornou publikaci amerického novozákonníka J. Matery, která je její hlavní průvodkyní po většinu práce. Za jádro svého díla si vhodně zvolila lukášovské Kázání na rovině a k němu závěrem připojuje stručný výklad podobnosti o milosrdném Samaritánovi, které Ježíšovu etickou řeč vhodně doplňuje. Závěr je vypracován jako stručná, dosti zdařilá syntéza lukášovského etického učení. Ke zmíněné struktuře lze mít drobnou výhradu, že výklad podobnosti o milosrdném Samaritánovi by bylo vhodnější vyčlenit jako samostatný bod osnovy, tedy pod číslem 5 (místo 4.4).

V třetí části autorka přebírá rozdělení Lukášových etických hledisek od J. Matery. S materiálem pracuje věrně, ale poněkud mechanicky a nekriticky. Metoda je místy lineárně popisná bez snahy studentky kriticky vstupovat do diskuse. Přílišná závislost na studijní literatuře se navíc projevuje nečeskými anglikanismy, které místy překračují hranici srozumitelnosti. Zejména pokud jde o častěji užívané termíny, jako je "obrácení osudu", stálo by za to uvažovat o výstižnějším českém ekvivalentu ("proměna údělu"?). Další kritiku uvedu ještě níže.

S podobným přístupem je zpracován komentář Kázání na rovině. Metodologicky je správné zasadit studovaný úryvek do širšího kontextu, ale Heinrichová zpracovává kontext ve velké šíři, což by vůbec nevadilo, kdyby nezůstala u více méně mechanického výčtu perikop a kdyby místo toho ukázala, jak - pokud vůbec - vnitřně souvisejí se studovaným textem. V předložené podobě si čtenář těžko ví rady, proč dotyčné stránky čte. V přehledu struktury Kázání na rovině bych doporučoval nahradit titul "Část kázání" (který je nevhodný a zavádějící) například výrazem "Korpus kázání/řeči" nebo prostě "Hlavní část". Následující komentář jednotlivých odstavců Ježíšovy řeči je čtivý, i když zůstává u pouhé kompilace sekundární literatury s příležitostnými postřehy autorky.

Podobně je zpracováno i podobnosti o milosrdném Samaritánovi, v jehož komentáři studentka podává různé interpretace textu v dějinách výkladu, aniž si činí ambice na jejich vyčerpávající přehled. V této části je Heinrichová nejsamostatnější a nejkritičtější; naučila se na konec tomu, k čemu má studentská práce vést? Její vlastní přístup k podobnosti v odstavci 4.4.3. je sice psán ve volnějším stylu, ale postrádá již krkolomnost a neohrabanost textu předchozích kapitol a čtenáře dokáže zaujmout.

Jak už bylo částečně zmíněno, diplomantka cituje evangelní text, ale nepodává jeho soustavnou analýzu. Zčásti je to dáno charakterem práce: jde o syntézu etických témat. Přesto by si některé úryvky zasloužily detailnější exegetický rozbor. Navíc tam, kde cituje Bibli přímo v textu, překládá asi z různých anglických předloh; bylo by správnější soustavně citovat jeden standardní český překlad v celé práci.

Sekundární literatura zahrnuje 41 titulů a 2 internetové zdroje. Kromě původních českých biblistů a překladových děl Heinrichová konzultuje také některé odborné komentáře v angličtině spolu s hlavní zdrojovou studií J. Matery. Jak už též bylo konstatováno, práce s literaturou není příliš kritická, zdá se, že mnohdy jde o pouhé parafrázování myšlenek jiných autorů.

Formální stránku lze považovat za uspokojivou, i když ne bez místy vážných výhrad. Ty se týkají především stylu a terminologické přesnosti. V textu najdeme i několik gramatických

chyb a o něco víc i chyb věcných. Nelze je tu uvést všechny (označil jsem je přímo v textu práce), ale některé je třeba tu zmínit:

- Na str. 14 nahoře by bylo vhodné uvést, že o vládě Tiberia se Lukáš přímo zmiňuje v Lk 3,1.
- Docela trestuhodný omyl je uvádět slovo "chrám" tam, kde asi anglický komentář měl výraz "church", ale ve významu "církev" (na str. 15 uprostřed poprvé a pak ještě několikrát dále).

Jak mohla autorka psát a po sobě číst text, který se slovem "chrám" v podstatě nedává smysl?

- Nesrozumitelná a asi nelogická je věta na str. 19, zač. 2. odst.: "Ježíš je vzorem morálního života tím, že ho navrhuje pro ostatní."

- Zřejmě další důsledek špatného porozumění textu v angličtině je na str. 20, na zač. 2. odst. znění lukášovského blahoslavenství "Blahoslavený jsi ty", když řecký text a samozřejmě všechny správné překlady mají 2. os. plurálu: "Blahoslavení jste (vy)".

- Na str. 22, odst. 2, ř. 4-5: Věta "Toto království je jako kvasnice, jejichž skrytá přítomnost nakypří mouku" bude znít správně věcně i česky asi takto: "Toto království je jako kvas, jehož skrytá přítomnost prokvasí těsto."- Na téže straně, na 2. řádku zdola: místo "večeřící host" bude vhodnější "host při večeři/na hostině".

- Na str. 23, zač. 2. odst.: Věta "Kázáním v Novém zákoně je rozuměno veřejné vyhlášení křesťanství nekřesťanskému světu" bude asi lépe a správněji znít: "Kázáním v Novém zákoně je rozuměno veřejné hlásání evangelia okolnímu světu."

- Na str. 24, poslední řádek: místo "Ti, kteří přijímají život v mučednictví," má být asi "... život v učednictví".

Na str. 26, 11. ř. shora (a pak ještě několikrát): "v Mariině Magnifikátu" - správně např. "v Mariině Magnifikat" nebo "v Mariině Magnificat" (česká přejatá slova typu "referát, diktát, senát, deputát apod." mají jiný původ než Magnifikat).

- Za nemilé přehlédnutí považuji na str. 28 (a znovu na str. 34) jméno Zachariáš místo správného Zacheus (na str. 32 je uvedeno správně - proto se domnívám, že jde o přehlédnutí, a ne o neznalost).

- Na str. 28, 3. řádek zdola: Epikuros nebyl stoický filozof (spíš protipól stoiků), správně má být možná "Epiktétos".

Na str. 30, 12. ř. zdola: Věta "Před dotazováním učedníků, kteří zástupům říkají, kdo je..." má být správně asi "Před tím, než se Ježíš učedníků zeptá, co o něm říkají zástupy...".

- Naprosto nesrozumitelná je na str. 35 na zač. 2. odst. věta: "Uplatňující představy pán-sloužebník Ježíš popisuje jako povahu požadavků na učedníka podobnou, jakou očekává od sloužebníka".

Na str. 37, 2. ř. shora: místo "ebonity" má být správně "ebionity".

Závěrem lze konstatovat, že studentka prokázala znalost základních postupů biblické teologické práce. I když k vlastnímu zpracování tématu lze mít výhrady, které jsem v hlavních rysech výše uvedl, doporučuji její práci k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Postavení a význam Zákona v pavlovské misii, již byl zřejmě Lukáš významně ovlivněn.

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 7. července 2018

Podpis: